

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu
Wydział Finansów i Zarządzania

Streszczenie rozprawy doktorskiej

mgr Magdalena Krawiec

MODEL FUNKCJONOWANIA
GOSPODARKI KREATYWNEJ
W PROCESIE WZROSTU GOSPODARCZEGO

Praca napisana pod kierunkiem:

Prof. zw. dr hab. Mariana Nogi

Wnikliwa analiza licznych pozycji literaturowych pokazała, że w teorii ekonomii jest jeszcze luka w zakresie badań nad gospodarką kreatywną. Dlatego też podjęłam się próby wypełnienia tej luki poprzez dokonanie badań i opublikowanie ich w rozprawie doktorskiej. Tematem pracy jest **MODEL FUNKCJONOWANIA GOSPODARKI KREATYWNEJ W PROCESIE WZROSTU GOSPODARCZEGO**.

Za **cel główny** rozprawy postawiłam sobie określenie roli i siły wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost gospodarczy.

Natomiast **celami szczegółowymi** rozprawy są:

1. Zdefiniowanie kategorii sektora kultury i przemysłów kultury.
2. Zdefiniowanie kategorii sektora kreatywnego i przemysłów kreatywnych.
3. Zdefiniowanie kategorii gospodarki kreatywnej i jej konceptualizacja.
4. Sprzężenia zwrotne pomiędzy gospodarką kreatywną a gospodarką narodową oraz sprzężenia zwrotne pomiędzy podmiotami gospodarki kreatywnej.
5. Analiza mechanizmu funkcjonowania i rozwoju gospodarki kreatywnej oraz określenie elementów polityki ekonomicznej państwa wspierających rozwój tej gospodarki.
6. Zastosowanie „reszty” SOLOWA do mierzenia rozwoju gospodarki kreatywnej.
7. Wpływ gospodarki kreatywnej na rozwój regionów, miast i gmin - ujęcie przestrzenne.
8. Rozwój gospodarki kreatywnej w Polsce i w Unii Europejskiej.
9. Budowa neuronowego modelu funkcjonowania gospodarki kreatywnej [NMFGK].

Te cele szczegółowe, posłużyły realizacji celu głównego.

Postawiona przeze mnie **hipoteza badawcza** została zdefiniowana następująco:

Gospodarka kreatywna jest bytem strukturalnym opartym na fundamencie sfery kultury i sztuki, charakteryzuje się wyższym tempem wzrostu produktywności czynników, użytych do wytwarzania dóbr i usług, takich samych jakich używa się w całej gospodarce. Dlatego też przemieszczanie tych czynników, z innych sektorów gospodarki narodowej, do gospodarki kreatywnej, przyspieszy tempo wzrostu gospodarczego i tym samym sprzyjać będzie powiększeniu dobrobytu społecznego.

W pracy wykorzystane zostały następujące **metody badawcze**:

- analiza strukturalna w naukach ekonomicznych,

- analiza komparatywna literatury przedmiotu. Indukcja, dedukcja, redukcja jako podstawowe metody budowania wniosków naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem predykcji,
- modelowanie ekonomiczne z uwzględnieniem modeli neuronowych.

W pracy wykorzystana została bogata literatura przedmiotu w języku angielskim i polskim. Tak sformułowanym celom rozprawy i jej hipotezie, podporządkowana została struktura pracy zawierająca cztery rozdziały.

W rozdziale 1 „Kultura jako element stymulujący powstanie i rozwój sektora kreatywnego” starałam się przede wszystkim udowodnić, że przejście gospodarki narodowej określonego kraju z peryferii gospodarki światowej do centrum gospodarki światowej, nie jest możliwe bez aktywnego udziału kultury. Podobnie jak wielu badaczy nazwałam to kulturową poprawką klasycznej ekonomii. W tym rozdziale przedstawiłam wyniki moich badań dotyczących:

- roli kultury w życiu człowieka- aspekty pozaekonomiczne
- wpływu kultury na dobrobyt społeczny
- redefinicji kultury i przemysłów kultury
- redefinicji przemysłów kreatywnych.

W rozdziale 2 „Geneza gospodarki kreatywnej” starałam się przedstawić rozwój poglądów na gospodarkę kreatywną w literaturze przedmiotu. Podjęłam próbę odpowiedzi na pytanie dlaczego obok kategorii „przemysły kreatywne” wprowadzono kategorię „gospodarki kreatywnej”. Dokonuje konceptualizacji gospodarki kreatywnej jako bytu strukturalnego różnicującej się od tradycyjnych sektorów gospodarki. Analizowałam sprzężenia zwrotne pomiędzy gospodarką kreatywną a sektorami tradycyjnymi, oraz pomiędzy gospodarką kreatywną a gospodarką narodową, która również jest bytem strukturalnym. W tym rozdziale szczególną uwagę poświęciłam analizie strukturalnej, która jest podstawowym narzędziem badawczym w chemii. W rozprawie, starałam się analizę strukturalną zastosować do badania gospodarki kreatywnej.

Rozdział 3 „Polityka ekonomiczna państwa dotycząca wsparcia rozwoju gospodarki kreatywnej w Polsce i w Unii Europejskiej” poświęcony został wsparciu rozwoju gospodarki kreatywnej przez państwa członkowskie Unii Europejskiej. Szczególnie istotnym w tym rozdziale była próba oceny efektywności polityki ekonomicznej państwa wspierającej rozwój gospodarki kreatywnej.

Rozdział 4 „Pomiar siły wpływu gospodarki kreatywnej na dobrobyt społeczny” poświęcony został konstrukcji mierników siły wpływu gospodarki kreatywnej na PKB i poziom życia, rozumianego jako dobrobyt społeczny.

Poniżej wymieniam **efekty badań** które osiągnięte zostały w rozprawie:

1. Gospodarka kreatywna nie ma ciągle jednej definicji, która zadowoliłaby wszystkie nurty współczesnej ekonomii. Wydaje się, że koncepcja gospodarki kreatywnej jako sumy przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych jest właściwą drogą do sformułowania precyzyjnej definicji gospodarki kreatywnej. Jest to potrzebne do budowy teorii gospodarki kreatywnej jako ważnego elementu składowego teorii ekonomii.
2. Fundamentem gospodarki kreatywnej jest kultura, dziedzictwo kulturowe i przemysły kultury. Badacze kultury zwracali szczególną uwagę na rolę kultury w rozwijaniu osobowości, talentów, więzi interpersonalnych i międzypokoleniowych. Oznacza to, że zdecydowana większość badaczy mało uwagi poświęcała wpływowi kultury na wzrost gospodarczy, mierzony np. za pomocą Produktu Krajowego Brutto. Używano pojęć: przemysły kultury, produkty kultury, sektory kultury czy branże kultury, czyli kategorie *stricte* ekonomiczne, oraz wykazywano w badaniach że, wpływają one na rozwój społeczno – gospodarczy a nie badano ich wpływu na wzrost PKB. Również powstająca gospodarka kreatywna była analizowana w podobny sposób, np. jak mogło rozwinąć się Bilbao w wyniku stworzenia muzeum Guggenheima a nie badano, jak to wpłynęło na wzrost PKB Hiszpanii. Najlepszym dowodem braku badań wpływu gospodarki kreatywnej na wzrost PKB jest to, że ostatnie dane dla Polski z tego zakresu były opublikowane przez Instytut Badań Strukturalnych w Warszawie za 2008 rok a dla Unii Europejskiej przez KEA Institute za 2009 rok.

Postawiona na początku hipoteza główna rozprawy poddana została weryfikacji za pomocą metod statystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem metody reszty Roberta SOLOWA. Weryfikacji tej hipotezy dokonałam w dwóch etapach.

I Etap, udowodniłam, że gospodarka kreatywna jest bytem strukturalnym, poddającym się analizie strukturalnej, podobnie jak odbywa się to w chemii. Zbudowałam neuronowy model funkcjonowania gospodarki kreatywnej w którym określiłam wszystkie sprzężenia zwrotne występujące w całej gospodarce narodowej.

II Etap, polegał na tym, że za pomocą „reszty” Solowa obliczyłam efektywność czynników produkcji w gospodarce kreatywnej (2010 i 2016 rok) i w całej gospodarce narodowej. Wyniki moich badań wykazały zdecydowanie wyższą efektywność czynników produkcji w gospodarce kreatywnej, w porównaniu z efektywnością tych czynników, w całej gospodarce narodowej. Upoważnia mnie to do stwierdzenia, że główna hipoteza badawcza rozprawy, została zweryfikowana pozytywnie, metodami naukowymi.

Na podkreślenie zasługuje również fakt, iż w literaturze przedmiotu pisze się o możliwości opisu gospodarki kreatywnej za pomocą „reszty” SOLOWA, ale nie ma w literaturze przedmiotu żadnych obliczeń w tym zakresie (vide raport ECORYS).

Dlatego takie badania przeprowadziłam w IV rozdziale rozprawy i nie ma przeszkód, aby je zastosować w dowolnym kraju w dowolnym czasie, bowiem moje badania przeprowadziłam tylko na przykładzie Polski.

Reasumując należy stwierdzić, iż konkluzje wynikające z badań przeprowadzonych w rozprawie mają znaczenie aplikacyjne w dwóch wymiarach:

po pierwsze, jest to wskazówka dla biznesu, że przekazywanie kapitału do gospodarki kreatywnej może zapewnić wyższą stopę zwrotu kapitału. Oczywiście musi to wynikać z potrzeb społeczeństwa, ale również badania naukowe wykazują, że kształtowanie procesów konsumpcji może być realizowane przez działania promocyjne i reklamowe producentów. W ten sposób zmienić można nawet model konsumpcji. Wymaga to dalszych badań nie tylko makroekonomistów, ale również specjalistów z mikroekonomii;

po drugie, moje badania stanowią przesłankę do rozszerzenia badań nad funkcjonowaniem gospodarki narodowej w ujęciu strukturalnym, co pozwala na wykrycie i opisanie różnego rodzaju sprzężeń zwrotnych pomiędzy różnymi elementami gospodarki narodowej i *eo ipso* tworzy teorię gospodarki kreatywnej jako elementu teorii ekonomii.